

KARAR TARİHİ : 25.12.2014

KARAR SAYISI : 2014/112

**ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
AÇIK ERİŞİM VE KURUMSAL AKADEMİK ARŞİV POLİTİKASI**

1. POLİTİKA BAŞLIĞI

Abant İzzet Baysal Üniversitesi (AİBÜ) bünyesinde yapılan akademik çalışmalar için açık erişim, kurumsal arşivleme, uzun dönemli derleme ve dijital koruma.

2. BAĞLAM

Bir devlet üniversitesi olarak AİBÜ, sanayileşmenin, ekonomik gelişmenin hızla arttığı bir bölgenin sınırlarında ülke kalkınmasının temellerini oluşturacak nitelikli insan kaynağını yetiştirmeyi ve bölge kalkınmasında ve gelişmesinde etkin bir rol oynamayı bir görev olarak algılamaktadır. Ayrıca araştırmacı, çözümleyici, daima ilerlemeye ve gelişmeye yönelik düşünce yapısında, çağdaş uygarlık düzeyini izleyen ve bunun üzerine çıkmaya çalışan gençler yetiştirecek altyapıyı oluşturarak teknolojideki gelişmelere katkıda bulunmayı temel görevleri arasında saymaktadır.

Ülkemizde böylesi bir özgevi yüklenmesi için kurulan devlet üniversitelerden biri olan AİBÜ'nin akademik çalışmalarının açık erişim olarak paylaşılması, bu çalışmaların görünürlüğünü ve tanınırlığını arttırmayı mümkün kılarak, yapılacak yeni araştırmalarda kamu ve özel sektörden daha fazla proje desteği sağlanmasına olanak tanıyacaktır. Bu nedenle AİBÜ, mensuplarına ait akademik çalışmaları mümkün olan en geniş kitlelere ulaştırabileceği bir açık erişim mekanizması ve bu kapsamda hizmet verecek bir açık erişim ve kurumsal akademik arşivi kurmaya karar vermiştir. AİBÜ Merkez Kütüphanesi, üniversite araştırmacılarına ait çalışmaların uygun formatlarda derlenmesinde, uzun dönemli korunmasında ve en geniş şekilde erişime sunulmasında stratejik bir rol oynayacaktır.

3. POLİTİKA AMAÇLARI

1. AİBÜ bünyesinde üretilen akademik çalışmaların uzun dönemli derlenmesinin ve korunmasının sağlanması.
2. AİBÜ bünyesinde üretilen akademik çalışmaların mümkün olan en geniş çevrelerde erişime sunulması.

4. KAPSAM

Politika amaçlarının birinci maddesine göre; bu politika AİBÜ tarafından doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenen ve AİBÜ Mensupları tarafından gerçekleştirilen tüm akademik çalışmaları kapsar. AİBÜ Mensuplarının AİBÜ dışında gerçekleştirdikleri çalışmaları istenirse bu arşivde saklanabilir.

Politika amaçlarının ikinci maddesine göre; bir açık erişim platformu geliştirilerek, dağıtık ortamda, AİBÜ Mensuplarının bilimsel makale, bildiri metinleri, proje raporu, ders materyali, tez gibi yayınlarının AİBÜ Açık Erişim ve Kurumsal Akademik Arşivi'ne girebilmesini ve bu kaynakların tüm paydaşlara telif haklarına dikkat edilecek şekilde sunulmasını kapsar.

Eğer bir AİBÜ Mensubunun akademik çalışması daha önce farklı bir açık erişim ve kurumsal akademik arşivinde depolanmışsa, AİBÜ Açık Erişim ve Kurumsal Akademik Arşivi'nde yeniden saklanmasına gerek yoktur. Ancak, araştırmacının tercih etmesi halinde, söz konusu çalışma AİBÜ Açık Erişim ve Kurumsal Akademik Arşivi'nde de saklanabilir.

5. TANIMLAR

a. AİBÜ Mensubu: Bu metinde AİBÜ Akademisyenleri, Personeli ve Öğrencileri "AİBÜ Mensupları" olarak adlandırılmışlardır.

b. Açık Erişim: Bir AİBÜ Mensubu tarafından gerçekleştirilmiş akademik çalışmaya ücret ödmeden, engellenmeden, dijital olarak erişebilmeyi ifade eder. Bu çalışmalar; hakem değerlendirmesinden geçerek akademik bir dergide yayınlanma hakkını kazanan makaleleri, tezleri, bildiri metinlerini, projelere ait çıktıları ve açık ders materyallerini içerir.

c. Akademik Çalışmalar: AİBÜ Mensuplarının araştırmaları, aldıkları fonlar ve yaratıcı faaliyetleri sonucu ortaya çıkan tüm çalışmaları ifade eder.

d. İvedi Depolama: Akademik çalışmaların birer kopyasının yayın tarihinden geç olmamak koşulu ile AİBÜ Açık Erişim ve Kurumsal Akademik Arşivi'nde depolanması faaliyetini ifade eder.

e. Kişisel Arşivleme: Bir AİBÜ Mensubunun entelektüel katkı sağladığı çalışmasını AİBÜ Açık Erişim ve Kurumsal Akademik Arşivi'nde depolamasını içeren süreci ifade eder.

6. İLKELER

AİBÜ Mensupları, akademik çalışmalarının uzun dönemli derlenmesi ve korunması konusunda aşağıdaki koşulları kabul eder:

- ❖ Her AİBÜ Mensubunun, entelektüel katkı sağladığı tüm akademik çalışmaların son versiyonları AİBÜ Açık Erişim ve Kurumsal Akademik Arşivi'nde depolanır. Ambargo vb. koşullar nedeniyle sınırlandırılmış veya tamamen engellenmiş bazı bireysel çalışmalar bu ilkenin dışındadır.
- ❖ AİBÜ Merkez Kütüphanesi, açık erişim olarak uygun şekilde yayınlanması için akademik çalışmalarını AİBÜ Açık Erişim ve Kurumsal Akademik Arşivi'nde depolayan AİBÜ Mensupları ile birlikte çalışır.
- ❖ AİBÜ Merkez Kütüphanesi, AİBÜ Açık Erişim ve Kurumsal Akademik Arşivi'nde yer alan tüm akademik çalışmaların derlenmesinin ve uzun dönemli korunmasının güvenli depolama ile gerçekleştirilmesini koordine eder.

AİBÜ Mensupları yukarıda sıralanan koşullar ile birlikte, bir akademik dergide yayımlanması onaylanmış olan akademik çalışmalara en üst düzeyde erişimin desteklenmesi için aşağıdaki süreçleri takip etmeyi onaylar:

Depolama: Her AİBÜ Mensubu, yayın tarihinden geç olmamak koşuluyla, hakem değerlendirmelerinden geçerek, akademik bir dergide yayımlanmak için onay almış makalesinin dijital bir kopyasını AİBÜ Açık Erişim ve Kurumsal Akademik Arşivi'nde depolar. **Açık Erişim/Seçimli Gecikmiş Açık Erişim:** Yazar, çalışmalarının kamuya ivedilikle açılması için depolama sürecinde kullanılan açık erişim yazılımının ayarlarını "Açık Erişime İvedilikle Sunulması" seçimiyle gerçekleştirmesi yönünde desteklenir. Yazarın yayıncılarla yaptığı anlaşmalar ve kişisel arşivleme seçenekleri göz önüne alındığında çalışmalara erişim iki başlıkta uygulanacaktır:

◆◆◆ Kamuya Açık Erişim

- ❖ Ambargo Süresi Sonunda Açık Erişim (Ambargo süresi 12 (on iki) ayı geçmeyecektir.)

Lisanslama: Her AİBÜ Mensubu, entelektüel katkı sağladığı çalışmasının AİBÜ Merkez Kütüphanesi tarafından işletilecek AİBÜ Açık Erişim ve Kurumsal Akademik Arşivi'nde kamuya açık olarak açık dağıtım ve koruma prensiplerine uygun şekilde depolanacağını kabul eder. Yasal koşullar çerçevesinde, her AİBÜ Mensubu çalışmalarını yayıncılarla yapmış olduğu anlaşmaların koşullarını çiğnemeyecek şekilde tekeli olmayan, geri alınmaz ve tüm dünyada geçerli bir lisans anlaşması ile AİBÜ Açık Erişim ve Kurumsal Akademik Arşivi'nde depolamaya onay verir. Bu politikanın onayı, Rektör veya

görevlendirdiği bir rektör yardımcısı tarafından takip edilir.

Çok Yazarlı Çalışmalarda Depolama Sorumluluğu: AİBÜ Mensupları, birden fazla kurumdan birden fazla yazarın işbirliğinde hazırladıkları çalışmalarını AİBÜ Açık Erişim ve Kurumsal Akademik Arşivi'nde depolayabilirler. Birden fazla AİBÜ Mensubu tarafından gerçekleştirilmiş çok yazarlı çalışmalarda ise, kaynağı Başyazar depolar.

Bu politikanın etkin biçimde uygulanabilmesi için aşağıdaki koşullara dikkat edilmelidir:

- ❖ AİBÜ Rektörlüğü, bu politikanın uygulanmasından sorumlu olacak ve gerektiğinde ortaya çıkabilecek anlaşmazlıkların çözümünde ve politikada yapılabilecek değişiklikler konusunda yürütücü görevini üstlenecektir.
- ❖ AİBÜ Rektörlüğü, bir Akademik Arşiv Danışma Kurulu kurulmasına öncülük ederek bu kurulun yürütücülüğünü üstlenecektir.
- ❖ AİBÜ Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, AİBÜ Açık Erişim ve Kurumsal Akademik Arşiv sistemlerinin kurulumu, güncellenmesi, yedeklenmesi ve Yükseköğretim Açık Arşiv Sistemine açık erişim standartlarında veri aktarılması süreçlerini koordine eder.

AİBÜ Akademik Arşiv Danışma Kurulu: (Abant İzzet Baysal Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı Yönergesi 6. Maddesinde yer alan Kütüphane Danışma Komisyonu bu görevi yürütür.)

İlgili Rektör Yardımcısı (1)

Tıp Fakültesi Temsilcisi (1)

Fen-Edebiyat Fakültesi Temsilcisi (1)

Eğitim Fakültesi Temsilcisi (1)

Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Temsilcisi (1)

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Temsilcisi (1)

Diş Hekimliği Fakültesi Temsilcisi (1)

Güzel Sanatlar Fakültesi Temsilcisi (1)

İlahiyat Fakültesi Temsilcisi (1)

İletişim Fakültesi Temsilcisi (1)

Ziraat ve Doğa Bilimleri Fakültesi Temsilcisi (1)

Kemal Demir Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu Temsilcisi (1)

Bolu Sağlık Yüksekokulu Temsilcisi (1)

Beden Eğitimi Spor Yüksekokulu Temsilcisi (1)

Bolu Meslek Yüksekokulu Temsilcisi (1)

AİBÜ Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı (1)

AİBÜ Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığının belirlediği bir Uzman Kütüphaneci 'den oluşacaktır.

AİBÜ Akademik Arşiv Danışma Kurulu, bu politikanın yürürlüğe girmesini takip eden ilk üç yıl içerisinde her yıl, bu üç yılın sonunda takip eden dönemde ise her üç yılda bir, bu politikanın değerlendirmesini gerçekleştirmekle yükümlü olacaktır. Kurul, gerekli gördüğü hallerde politikayı revize etme veya değiştirme çalışmalarından sorumlu olacaktır. Öneri ve görüşler AİBÜ Rektörlüğü'ne sunulacaktır.